

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

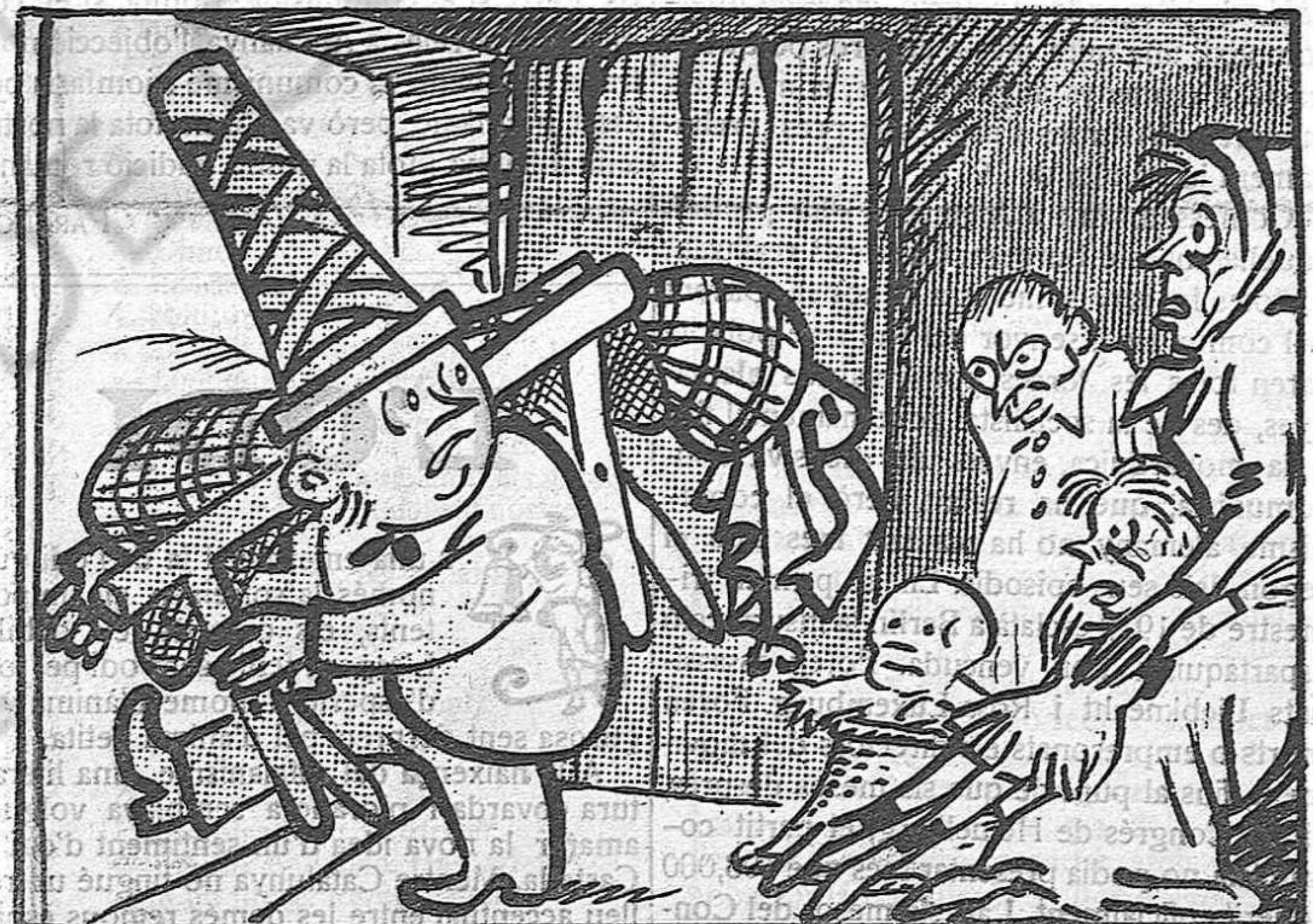
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

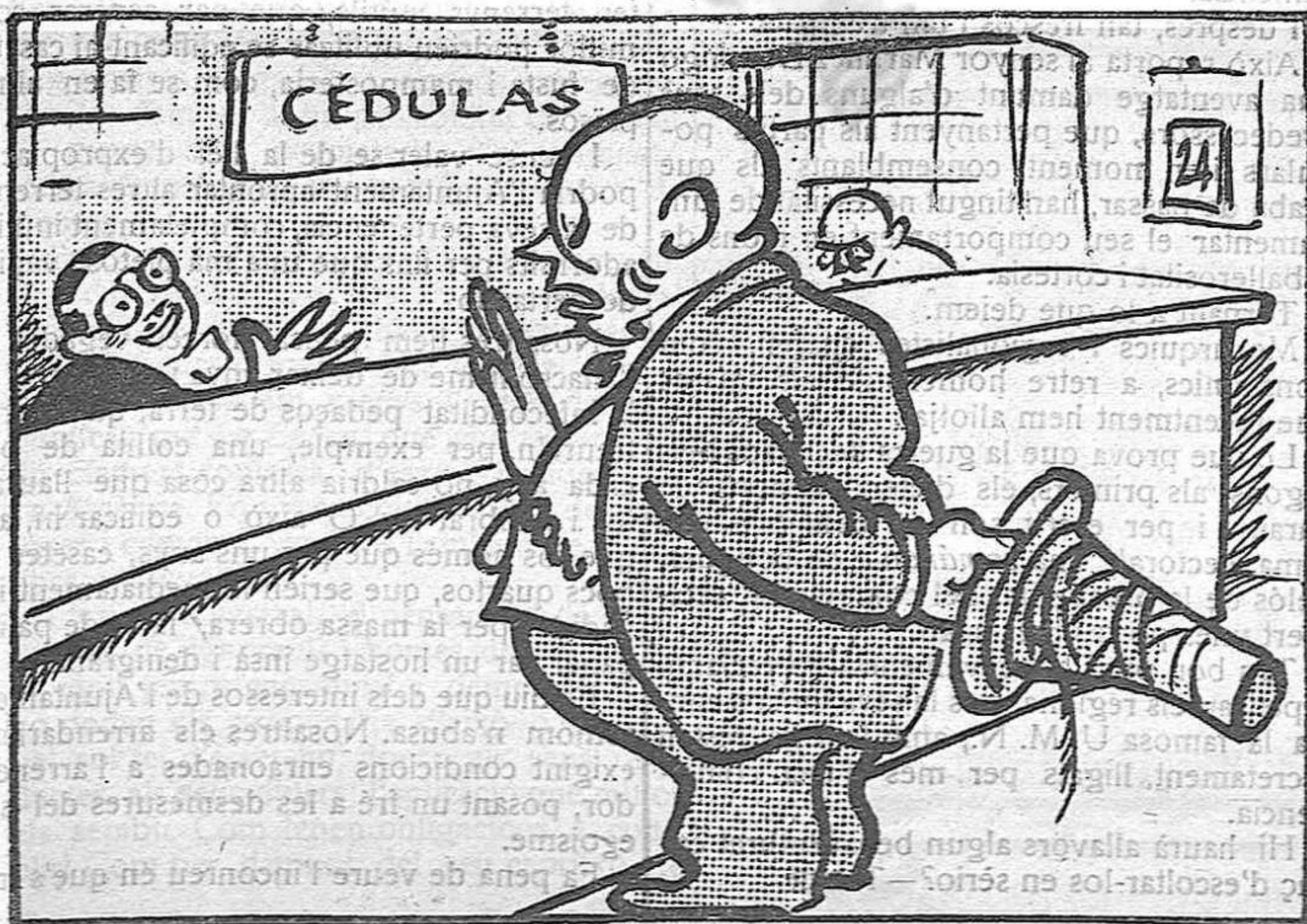
Els propietaris ja han solucionat el problema de l'habitatció

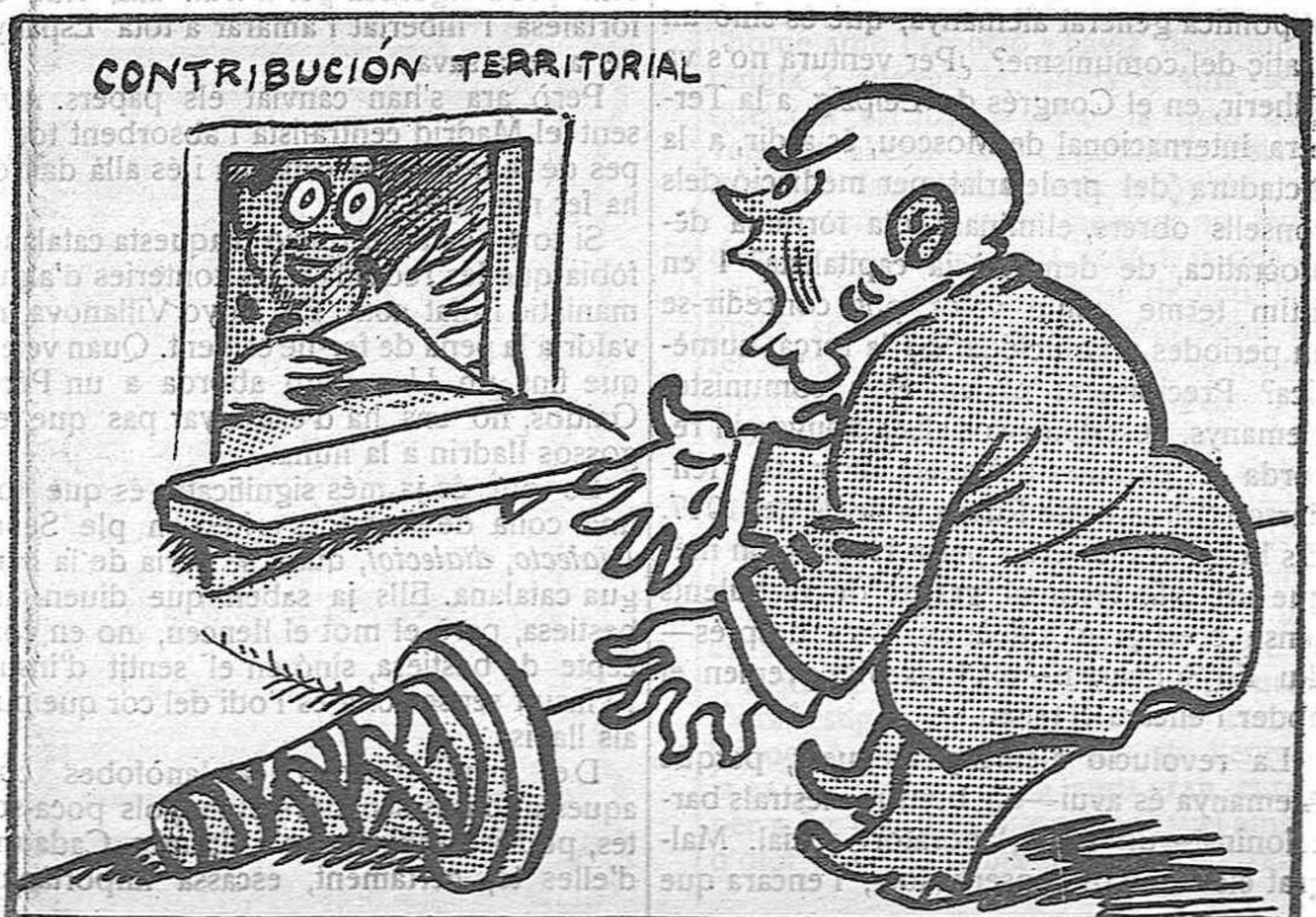
—Cinc duros més de lloguer?... Però que s'ha tornat boig?
—Jo sóc l'amo i tinc dret a augmentar tant com vulgui.

—No ens tiri al carrer, per l'amor de Déu!
—Sóc el propietari, i de lo meu en puc fer lo que'm dongui la gana.

—Amb els augments que ara cobra dels lloguers, a dreta llei a vostè li correspon una cèdula quatre vegades més cara...
—Bé, no consten enlloc els augments, deixi's de romanços.

—Havent augmentat vostè el preu dels lloguers, perquè no passa a augmentar-se la contribució?
—Tafot!... Per qui m'ha pres?... Que's creu que sóc ximple jo?

El viatge d'En Joffre

Tots ens preguntem si vé o no vé En Joffre. Resten callades les autoritats catalanes que li oferiren la nostra via sacra; callades, també, les autoritats franceses; callat el consistori dels Jocs Florals. I això a la vetlla del viatge, quan Barcelona hauria de llegir, joiosa, l'enumeració de les festes.

Tenim por de que amb diplomàcies tèrboles i clandestines s'hagi impedit la rebuda triomfal del nostre poble al marescal del món. Com s'entén! s'haurà dit. Barcelona l'esquerpa i l'antimilitarista posarà llorers damunt la testa d'un general i aquest general serà francès, i vencedor precisament dels exèrcits militaristes i reaccionaris? Barcelona, a la que s'ha de consultar abans dels viatges difícils, s'alçaria, amb fervor, a un estrany, vingut de la república vencedora? I aquest general, a més a més, seria català de neixença i de nissaga, i parlaria català i presenciaria la força de Catalunya...

Malícia nostra? Pots ser sí... Per això insistim en que és forçós que En Joffre pugui complir la seva promesa. Catalunya ha de retre, també, visites volgudes pel poble, que entrin pel Nord. És l'Europa de la guerra que es farà present, per primera volta, dins d'Espanya. És l'Europa que ha lluitat i que ha patit, venint a remerciar als que per ella patiren engúnyes i arribaren a donar la seva sang.

I nosaltres no tenim cap culpa, que el mariscal del món, quan tots son a menyspreuar el català, porti nom, sang i llengua de Catalunya.

Encara la revolució alemanya...

Sesperaven grans combats en el Ruhr i no han passat de lluites fragmentàries, no gaire mortals. Però excepció feta d'una part que encara segueix en armes, l'exèrcit comunista s'ha dispersat. I la gent fàcil a les suggestions conservadores, ja crida: Heu's l'aquí la força comunista alemanya que havia d'epilogar la revolució. Ha estat quelcom així, una mica més a l'engròs perquè se tracta d'alemanys augmentatius, com si els miners d'Astúries s'haguessin pres exaltadament la revolta de 1917.

Confessem que a Alemanya s'ha produït aquella cohesió burgesa, que s'està realitzant en totes les terres, inclús a la nostra. Davant del comunisme, senyor del Ruhr, se polaritzaren totes les forces conservatrius alemanyes, des de la socialista governamental fins a la monàrquica, envers una ofensiva anti-comunista, que ha reeixit. Però el comunisme alemany no ha realitzat més que el segon dels seus episodis. En el primer trimestre de 1919 esclatà a Berlín la insurrecció espartaquista. Fou vençuda. Foren assassinats Liebknecht i Rosa Luxemburg. Foren morts o empresonats els directores del moviment, fins al punt de que sis mesos després, en el Congrés de Heidelberg, el partit comunista no podia presentar més que 103.000 adherents oficialment. I als sis mesos del Congrés, la gran regió del Ruhr se insurreccionà.

La repressió, localitzada a Westfàlia, no extingirà el partit comunista, que comença a extreure adeptes del partit socialista independent. I a la fi aquest, tan nodrit, tan eficaç en la política general alemanya, què és sinó un matió del comunisme? ¿Per ventura no's va adherir, en el Congrés de Leipzig, a la Tercera Internacional de Moscou, és a dir, a la dictadura del proletariat per mediació dels consells obrers, eliminant tota fórmula democràtica, de democràcia capitalista? I en últim terme quin valor pot concedir-se en períodes revolucionaris a la força numèrica? Precisament parlant dels comunistes alemanys, l'escriptor socialista Souverain recorda les paraules del quefe laborista Henderson, tornant de Rússia, a finals de 1917. Els bolxevics no eren per a Henderson més que un infinitesimal grupat de turbulents sense prestigi ni influència. Dies després—diu En Souverain—els bolxevics prenién el poder i encara el tenen.

La revolució alemanya segueix, perquè Alemanya és avui—oh, bons menestrals barcelonins!—un gran laboratori social. Malgrat els esforços conservadors, i encara que

el triomf dels moderats fos realitat, ja ningú retornaria a la multitud alemanya el vell esperit. Alvarez del Vayo constata, tornat a Berlín, que els obrers que veia no eren ja els mateixos obrers d'abans de la guerra. Amb l'imperi va ésser desfeta a Alemanya la subordinació.

Encara resten molts episodis revolucionaris. Però si el comunisme triomfa, si el comunisme arrelés a Alemanya, l'objecció nostra ja la sabem. El comunisme triomfaria per ésser germànic, però va contra tota la nostra ànima llatina i tota la nostra tradició romana.

PARADOX

L'ODI

s una enfermetat de l'odi que només la sofreixen els impotents, els covards, els dèbils. L'esperit feble sent odi pel fort d'esperit. L'home d'ànima vigorosa sent despreci pel d'ànima petita.

A la naixença del catalanisme, una literatura covarda i ploranera semblava volguer amarar la nova idea d'un sentiment d'odi a Castella. Mentre Catalunya no tingué un rellu accentuat entre les demés regions espanyoles, semblava talment que mirés amb rancúnia als seus germans del reste d'Espanya, mes quan s'ha sentit forta i amb plena consciència de la seva personalitat, l'odi s'ha tornat amor i avui Catalunya se sent prou vigorosa per a fruir una vida de fortalesa i llibertat i amarar a tota Espanya de la seva sava.

Però ara s'han canviat els papers. Avui sent el Madrid centralista i absorbent tot el pes de la influència catalana i és allà dalt on ha fet niu l'odi.

Si tota l'exteriorització d'aquesta catalanofòbia quedés reduïda a les tonteries d'algun maniàtic isolat com En Royo Villanova, no valdria la pena de fer-ne esment. Quan veiem que fins un Unamuno aborda a un Pérez Galdós, no ens ha d'estranyar pas que els gossos lladrin a la lluna.

Lo que és ja més significatiu és que tota una colla de senadors cridin en ple Senat: *Dialecto, dialecto!*, quan se parla de la llengua catalana. Ells ja saben que diuen una bestiesa, però el mot el llicencen, no en concepte de bestiesa, sinó en el sentit d'insult. I l'insult sense solta és l'odi del cor que puja als llavis.

De manifestacions catalanòfobes com aquesta d'uns senadors espanyols poca-soltes, podrien senyalar-se'n algunes. Cada una d'elles té, certament, escassa importància;

totes juntes revelen un estat deplorable d'ànima.

Lo més greu de tot és que altes institucions, com el mateix Tribunal Suprem, se inspiren en aquest ambient d'odi per a molestar a Catalunya, ferint-la en lo que més estima, i prenent borrar, amb l'anulació metòdica i persistent del Dret Català, els seus usos i les seves costums.

Afortunadament, no és a Espanya la nacionalitat catalana la única que té personalitat pròpia i lleis que li són peculiars. El cop de pedra del Tribunal Suprem ha ferit igualment a l'Aragó, a Basconia, a Galícia i a totes les regions espanyoles que tenen amor a la seva personalitat, i ha sigut general la protesta contra aquesta manifestació d'una política uniformista que voldria convertir a Espanya en una immensa Puerta del Sol.

JEPH DE JESPU

Un acte més de la comèdia

IGNOREM si el llegidor ha passat algun cop la vista per les planes de *La Veu de Catalunya*.

No?

Deixi que el felicitem; primer, per la prova de bon gust que el fet suposa; després, per les llunes estalviades.

La Veu—permeti'ns posar-lo en antecedents—ha vingut, de temps, presentant als monàrquics barcelonins com una mena de malfactors, indignes de tota consideració pública i social.

Els mots més despectius, les frases més denigrants i barroeres del diari regionalista—mestre de certa mena d'adjectius—han sigut pels homes de la colla monàrquica local, a la que semblava perseguir amb sanya cruel i despiadada.

Doncs ve't aquí que ara, amb motiu de les jornades infantils a que els barcelonins acabem d'assistir, s'ha pogut veure als enemics irreconciliables de la vetlla, partir-se el pa com a bons germans. Menjar lo que's diu en un mateix plat, no obstant i-simular negar-se l'un a l'altre la sal i l'aigua.

Monàrquics i regionalistes, presidits per l'Alcalde especialíssim que tenim, anaren a l'Abaixador a l'hora d'arribada. Després, a la sèrie d'actes disposats en honor dels viatgers.

Diem Alcalde especialíssim al senyor Martínez Domingo, per quant té un nas per a cada costat de cara. Dubtem que hi hagi, a hores d'ara, qui sàpiga amb certesa si és el senyor Martínez Domingo el monàrquic que tots hem conegut, o un de tants regionalistes de nou encuny.

En documents oficials, consta com a lo primer. *La Veu de Catalunya*—el diari, amic llegidor, que vostè no ha llegit mai—el pinta, en canvi, com un segador ferreny i convènt.

En coneref, deu haver-hi en el fons del senyor Martínez Domingo un xic de cada cosa. Com els alcaldes aquells de poble, liberals o conservadors, que posats en el cas de confessar la seva filiació política, deien al qui els preguntava, personatge, generalment:

—Yo, señor, soy liberal... conservador.

O a la inversa, segons l'ocasió i la conveniència.

I després, tan frescos i tan trempats.

Això reporta al senyor Martínez Domingo una avantatge damunt d'alguns dels seus predecessors, que pertanyent als partits populars i en moments consemblants als que acaba de passar, han tingut necessitat de fundamentar el seu comportament en raons de caballerositat i cortesia.

Tornant a lo que deiem.

Monàrquics i regionalistes anaren, com bons amics, a retre homenatge als infants que recentment hem allotjat.

Lo que prova que la guerra declarada pels segons als primers, els dicteris llençats de paraula i per escrit, són en definitiva una arma electoral, una *camándula* de botiguer, gelós de la prosperitat del competidor, establert unes portes més avall.

Tan bon punt la conveniència ho reclama, repetiran els regionalistes la seva tonada contra la famosa U. M. N., amb la que resten secretament lligats per més d'una coincidència.

Hi haurà allavors algun benaventurat capaç d'escoltar-los en serio?—TABER

La crisi històrica i Catalunya

Aprobats els pressupostos, el problema polític se plantejarà perentori. Les dretes estan laborant la seva unió; els liberals l'han pactada, ridículament, en el pis d'un ex-ministre. Alguns parlen de que l'actual ministeri pont, se converteixi en ministeri estiucenc. Tota solució serà idèntica. Conservadors o liberals cap modificació ajustaran als problemes espanyols.

I En Cambó? No s'incorporarà el futur ministeri, la força regionalista, cercant l'anulació d'una oposició i l'aquiescència catalana?

Però també En Cambó careix avui d'autoritat decisiva i de força innovadora. En Cambó no representa cap idea, ni cap programa. Res sabem del seu pensament social, res de l'internacional, res de l'administratiu. Unicament ha concretat dugues coses: la seva oposició a la prorroga del banc d'Espanya i a la del monopoli de la venda de l'argent-viu.

Però, i l'especialíssima significació catalanista no és l'eix de la seva política i de la seva vida? També té una especialíssima significació republicana En Lerroux, i no obstant no'l pertorba l'adveniment de la legalitat republicana. Així En Cambó, sosté una pseudo-idealitat nacionalista que li dona caràcter, però entregat a la general política espanyola i sobre tot a la política financiera.

En el seu darrer discurs per a res va sonar el nom de Catalunya. Ja no's tractava més que d'Espanya i de la normal governació d'Espanya. Ja no's tractava més que d'ell mateix, laborant per a que el poder li fos donat, o al menys, que entrés amb ell en col·laboracions. Catalunya quedava postergada. Catalunya, sense la qual no seria possible la normalitat espanyola, era allunyada de tot record. Però En Cambó, no. Aquest els hi venia a dir als dictadors de la política: De Catalunya, ja ho veieu, se pot prescindir; més de mi, no.

Pobre Catalunya! Abans se repartia els seus fruits una «maffia» demagògica i aixalabrada; avui és la seva senyora una «maffia» conservadora, amb quant blanc. Ni l'esperitualitat democràtica, ni l'esperitualitat patriòtica, han estat mai les seves guies.

I avui, pròxima la crisi denominada històrica, cap de les nostres engúnyes son presentades per a inquietud o per a solució. Ni els nostres dolors socials, ni les nostres cabòries nacionalistes. Els uns, els obrers, van a la presó; i els altres, els directores del nacionalisme, a les cases de banca. Per això no ressona el nom de Catalunya, perquè per al senyor Cambó l'únic problema viu és el problema dels canvis.

Municipaleries

A llei d'expropiació es rovel·la en mans dels nostres administradors municipals, i així es dona el cas de que per una desídia denigrant que barra el pas a segurs ingressos, no s'aprofiten terrenys inútils, que per esperar cosa millor podrien utilitzar-se edificant-hi casetes de fusta i mamposteria, com se fa en altres països.

I sense valer se de la llei d'expropiació, podria l'Ajuntament aprofitar altres terrenys de la seva pertinença, completament inútils, adormits per fins que una mà pietosa vagi a despertar-los.

Nosaltres hem pensat forces vegades en l'anacronisme de deixar anys i més anys en la infeconditat pedaços de terra, que per a treure'n, per exemple, una collita de blat cada any, no caldria altra cosa que llaurar-los i sembrar-los. O això o edificar hi, anc que fos només que per uns anys, casetes de pocs quartos, que serien immediatament invadides per la massa obrera, farta de patir i pagar car un hostatge insà i denigrant.

Es diu que dels interessos de l'Ajuntament tothom n'abusa. Nosaltres els arrendaríem, exigint condicions enraonades a l'arrendador, posant un frè a les desmesures del seu egoisme.

Fa pena de veure l'inconreu en que's tro-

ben no poques finques de l'Ajuntament. Parlem de finques properes al nucli urbà, que podrien ésser utilitzades deguda i ràpidament, nêtes de castells de guixots, brutícies i herbes que no són bones per a pondre ni per a covar.

Podria l'Ajuntament donar jornals, actuant com a patró, o cedint a una empresa particular, si no veia segurs els beneficis, cobrant, no pagant, com acostuma succeir, els trossos que posseïx i fan fàstic de mirar.

No siguent regables, una collita de blat, ordi, fabons o cibada, per exemple, bé podria fer-s'hi, aquí que els adobs són d'escàs cost. En siguent regables, no cal dir.

Es tira a terra una casa i a tot arreu és siti a propòsit per a llençar enderrocs i desperdicis. Un altre dia aquells guixots i trossos de rajols fan nosa i torna'ls a treure de lloc, gastant en va jornals i més jornals. No hauria sigut millor llençar los en siti a perpetuitat, en un lloc que no haguessin de fer nosa mai més?

J. COSTA I POMÉS

Concepte de la incongruència

La *Epoca*, orgue el més alt i autoritzat del partit conservador, es queixa de que tingui la vida espanyola, en general, una existència incongruent; de que s'apliquin als defectes que patim remeis pitjors que la malaltia.

En totes les manifestacions de la nostra activitat—vé a dir *La Epoca*—s'està donant la mateixa notòria incongruència. D'aquí les dificultats amb que encepuguen problemes tan vitals com són el dels allotjaments i el de les subsistències.

Tot seguit, i com qui no diu res, es dol el diari conservador de lo que nomena trabes i càstics, imposats a determinats productors; per exemple, els bladers; de que's molesti als accionistes dels carrils, i es parli de regularitzar el guany dels propietaris de finques urbanes.

Seguim aquest camí—afegeix—i veurem minvar considerablement la superfície del terreny destinat a sembrar; no trobarem capitals per a impulsar les línies ferrocarrilaires; no sortirà qui s'avingui a bastir noves cases.

Es veu, per lo apuntat, que millor que gravar al productor, més ben dit, al capital, li sembla a *La Epoca* equitatiu seguir carregant al consumidor, que arreu del món, a Espanya principalment, està ja que no pot dir *faba*.

Si els bladers exigeixen pel seu article quantitats que rebassin el tipu lògic de ganància; si els carrilaires s'empenyen en obtenir de l'Estat una ajuda que podrien cercar a casa seva millorant el material, rebaixant les tarifes, intensificant el moviment; si els propietaris de cases aspiren a un marge de utilitat, triple o quadruple del que correspon al capital i a l'esforç esmerçat en fer prosperar les seves finques; que pagui En *Joan Bonhome*, que per això, cabalment, treballa i sua.

Als bladers, cas de que retinguin el gra o l'utilitzin, per punt, en pinso per a les bèsties ans que posar-lo al mercat, no se'ls pot dir res; com res cap demanar als directores dels nostres desgavellats, afrosos, miserables carrils; com no hi ha possibilitat de regular el guany dels propietaris, d'allotjaments, forma la més odiosa i la més antipàtica de riquesa.

Entenem nosaltres que lo incongruent està en escriure en aquest to quant passa al món—no a Espanya, qual sort decidiran, a la fi, els amics o enemics de fora de casa—lo que tots sabem, menys l'autor del solt publicat per *La Epoca*, que viu, segons indirectament confessa, d'esquena a Europa... i a Amèrica. En un cercol estret, fet de com pares i comares, com és l'ambient de la política espanyola.

L'esforç universal, el pensament de grans i petits, de ignorants i homes de llei, va ja molt temps encaminat a demostrar com no poden els propietaris d'això o d'allò, i pel sol fet d'ésser-ho, donar als seus productes, als seus diners, l'aplicació que millor els sembli. Com tenen obligacions a complir! Com per damunt del seu capritxo, de

la seva voluntat, planen deures socials ineludibles! Hi ha qui cregui que assisteix al pare el dret de fer amb els fills allò que millor li sembli? Doncs igual amb la riquesa, amb la terra i amb els diners, segons la nova concepció que de la justícia i la dignitat humanes s'està forjant a hores d'ara.

Lo incongruent, lo absurde i inexplicable, és pensar que En Dato, al qual *La Epoca* presta el màxim d'acatament, pot ésser cridat novament al Poder.

Així van les coses en aquest país...

BACH DE RODA

EN SAMBLANCAT, CONDEMNAT

COM ja saben els nostres llegidors, fa alguns dies que és a Barcelona nostre benvolgut amic Angel Samblancat.

En Samblancat compleix una condemna de desterro a Madrid i ha vingut a la nostra ciutat a respondre de dos articles publicats a LA CAMPANA i denunciats pel fiscal a son degut temps.

En una de les causes ha sigut condemnat En Samblancat, per injúries a l'autoritat, a un any de presó. En l'altra, el fiscal va demanar, per al nostre amic, la «friolera» de vuit anys de presó, per tractar-se d'un delicte de lesa majestat.

Defensaren al nostre amic Samblancat els advocats senyors Palau i Bassas. Ambdós, i particularment el segon, pronunciaren brillantíssims discursos.

Com que suposem li seran aplicats a En Samblancat els beneficis del darrer indult, no ens prenem la molèstia de protestar.

Notes de fora

Serra d'Almos.—El dia 10 del corrent se celebrà en aquest poble, el matrimoni civil dels nostres joves amics En Joan Jaques Borrell i Na Pepeta Bargalló Gil.

L'esmentat acte fou d'immensa ressonància, tant per la simpàtica festa que l'acompanyà com pel prestigi moral dels dos contraents.

Serveixi l'exemple donat pels nostres amics, d'estímul a tants embruta calces com abunden per aquests indrets.

Esparaguera.—Uns joves cantaires d'una Societat d'aquest poble, el dia del divendres sant pretenien, des del balcó de la Societat i durant el pas de la processó, cantar uns «motets», lletra de Mossèn Verdàguer i música d'un estudiós jove de la vila; però, aquesta és la bona, al sapiguer-ho el senyor rector els va dir que l'orquestra i chor, que anirien a la processó no pararia pas els seus cants, molt al contrari, que al passar per davant de dita societat encarregaria que bufessin més fort. Així va succeir. Els joves de la Societat a fi d'evitar escàndol davant la burrada del rector acordaren no cantar i tancar els tres balcons. Però, això sí, donava gust veure com treien les forces bufadores els quatre músics, i com allargaven el coll els esllanguits choristes. No cal dir que aquells dies tothom parlava de la rectorada del valent Mossèn Roig.

"D'APRÈS NATURE"

Lloc del col·loqui: l'acera d'un estanc dels arrabals, Personatges: dos fulanos, sense nom, que formen part d'una abigarrada cua que, amidada així per alt, deura tení uns tres kilòmetres. Hora: les cinc. Som dimarts

— Quina cosa més pesada! I tal!.. No hauria dit mai que per una «pacatilla» haguessim d'arribar a anar a bofetades. No troba? Oh!.. I amb la calma que van donant-les.

— Les bofetades?

— Les «pacatilles».

— No sap per què ho fan? Per avorrir-nos, i veure si algú, cansat, se'n va i deixa el lloc a un altre. Ah!.. Lo que és jo no'm mòc pas, mal m'hi toquessin les dotze de la nit

— Es natural; qui no té «tesón» no fuma.

— Que fa molt, vosté, que està fent cua?

— Des del migdia.

— Cinc hores que és aquí?

— Ai ai!

I vosté no?

— Jo, ara arribo; però aquest minyó ha badat i li he pres la «delanterera» plantant-me-li al davant, com aquell qui no s'hi fixa.

(Riuen tots dos i, més baix, continuen la conversa.)

— Jo he dit a l'amo: «Em farà el favor d'autoritzar-me per sortir? I m'he empatollat una bola qualsevulga.

— Es comprèn. Lo principal és això, la «pacatilla». Jo sí que per no faltar a la cua, deixo, a casa, a la dona en un estat que no sé pas, quan hi torni, si encara em coneixerà.

— Bol!.. Tan mala la té?

— El metge, que amb nosaltres mai s'ha errat, ja ha dit que la «renunciava».

— Dimontri! Sí, doncs, que'l cas és una miqueta serio.

Escolti; ¿per què no hi va a donar-li una mirada?

— Què diu!.. I si mentres tant arribava el meu torn?..

— Guati.

Em sembla a mí que, amb els caps que hi ha encara al davant nostre, no es fàcil.

— Bé, bé! El tabac és una cosa molt seria.

— I si per casualitat la seva pobre senyora, estant vosté aquí esperant, es mor?..

— I què té que veure? Que m'ha de necessitar a mí, potser, per morir-se?

— Té raó amb això. Ha parlat com un llibre. Però... i ara! Què passa?—

En aquest instant

surt un home alt i moreno a la porta de l'estanc i crida:— ¡Les existències, cavallers, s'han acabat! Demà hi tornarà a haver «saca» ja poden disoldre's. Au!

Els dos fulanos es miren i l'un diu:— Ha vist? Què tal?— I l'altre respon, molt serio:— *Buenol!* Tornarem demà.

C. GUMA

D'on menys hom pensa...

DESPRÈS d'esmerçar quelques minuts en fer cua, En Ramon Coca pogué entrar a la sala del cine «Cataluña».

Aquell jorn va resoldre anar-se a divertir amb la foscor del cinematògraf, per a poder celebrar així l'estrena del seu vestit nou i l'ingrés d'unes quantes pessetes a la butxaca. Mes l'entrada no fou tan divertida, puix tan enlluernat estava al posar els peus a la fosca sala, que quan intentà avançar cap endintre començà a topar a bell doll per tot on se dirigia, fins que trepitjant a un ignocent acomodador aquest el conduí a un estret seient de pati, de les rengleres del davant. Però així que anava a assentar-se, els llums s'encengueren i amb un no res el pati es vegé envait per la claror blanca de les bombetes. En Ramon, un xic enrabiad, donà aleshores, ràpidament, una lleugera llambregada al seu entorn, mes aviat l'interrompé; al bell davant tenia una gentil rossa d'ulls vius que l'estava contemplant. A l'home l'interessà tant aquella formosa damisel·la, que semblava talment que la pantalla romangués damunt d'ella, car es passà tota la sessió contemplant-la amb un veritable afany. Fins al finir l'espectacle es donà el gaudiment de seguir-la, però això sí, sense dir paraula, doncs ella anava acompanyada de la família, i—com deia ell—no era prudent que un Coca parlés de bell antuvi amb uns senyors sense conèixer de res.

Després d'haver recorregut de cap a peus el llarg i espaiós carrer de les Corts Catalanes, la família de la jovencella juntament amb ella entrà dins d'una blanca escala; tot seguit En Ramon—que no els havia deixat de vista—també s'hi entaforà per a interrogar la portera, mitjançant la qual s'assabentà que la damisel·la es deia Caritat i que cada divendres a la tarda junt amb sos parents anava al «Cataluña». Per això, d'aquell dia ençà, hom ja sabia: cada divendres En Ramon Coca visitava aquell bell cinematògraf.

L'amant per a conquerir a la Caritat hom valia de tots els mitjans, àdhuc arribava a passar-se tota la sessió fent-li, amb les mans, una munió de signes i senyals tan ben fets que fins un jorn i tot un jovencell mut, pensant-se que En Coca era del gremi dels callats li començà a parlar amb signes. No obstant la conquesta en lloc d'avançar semblava que es retrassava, per tant un divendres En Coca resolgué dir personalment a la beutat qualche galania. I tal dit, tal fet: havent vist durant un descans que la Caritat romania al costat del passadís, quan els llums s'apagaren se n'hi va anar amb l'intent de disparar-li l'amoreta. Però tot fou inútil, l'home amb l'emoció s'havia descomptat de rengla i engegà la floreta a una senyora quelcom carnosa i vella—la qual de tant veure-la al cine, ja la coneixia de vista—que estava al davant de la seva escollida.

Tot, amb tot aquest incident no feu perdre les esperances del amant, ja que el divendres següent emprengué de nou la telegrafia sense fils amb tan entusiasme i perfeccionament, que fins al sortir se li posà un criadet al costat i dissimuladament li donà una targeta sense firma, que deia:

«Volgut jovencell: Com que això dels signes és molt comprometedor, demà a les cinc de la tarda l'espero, sola sense els meus pares, al carrer de Diputació, 204 principal. Ara rebí un gratat d'abraçades de la seva estimada qui sempre pensa amb vosté.»

Aquella nit—com era de preveure—En Coca estigué en un agitament constant i l'endemà, tres hores abans de l'entrevista, ja es petinava i vestia amb gran cura, fins per a fer més efecte arplegà una ampolleta d'olor de la minyona i se'n tirà un raig. Per

Dissabte DIA 1.er DE MAIG

La Campana de Gràcia

publicarà un

Número Extraordinari

de vuit planes dedicat al

Mariscal Joffre

amb motiu de la seva vinguda a Barcelona

NOTA.—Preguem als nostres corresponents que a volta de correu diguin als números d'augment que necessiten

Sí!

— Bé, com quedem?... Que haig de venir, o no haig de venir?...

No!

això després que hagueren passat just les tres hores, l'amic entrava a una sumptuosa escala del carrer de Diputació amb un posat de conqueridor que feia emocionar. Encara que aquesta ufania li durà molt poc, puix així que tocà el timbre de la luxosa porta del principal, l'home començà a commoure's amb tanta energia que a cada instant s'enrajolava i s'engrogueria. Tot seguit d'haver trucat, una joliosa serventa obri la porta, i sense deixar-li obrir la boca li preguntà mig rient:

—Vostè, pollo, deu ésser el capriccio de la senyoreta, no és això?

—Sí, senyora; però, sap?, un servidor no és En Capriccio, sinó En Coca per a servir-la.

—Bé, és igual; mes ara faci la mercè de passar en aqueixa sala, que desseguida vindrà la senyora.

L'aimant per fi entrà dins un blanc saló i s'assentà damunt d'un llarg sofà. La damisella no es feu esperar gens; al cap de pocs moments es sentiren passos, s'obrí tot seguit una porta i aparegué aquella senyora carnosa i vella, la qual equivocadament En Ramon en el Catalunya li havia engegat la galania. Aquella antiguitat vivent, en un tançar i obrir d'ulls, agafà les mans de l'amic i li digué amb to dolç i pleret:

—Hola, amor meu; per fi em tens als teus braços. Però això sí, abans t'haig de dir que ets molt atrevit. Mira si n'ets, que això dels signes que'm fas al cine, mai cap home m'ho ha fet.

En Coca, comprenent-ho tot, respongué, deixant-se anar de les mans de la carnosa:

—Sí, té raó; però escolti, un servidor no ha vingut per vostè, sinó per la Caritat que...

—Home, ho podia dir abans que venia per la Caritat i no per mi. Essent així, faci el favor d'esperar-se, que vinc desseguida.

La senyora sortí del saló i tornà al cap de pocs moments portant a les mans uns papiers blancs, una ploma i un tinter, i dirigint-se an En Coca, amb un to molt seriós li digué:

—Agafi vostè mateix la ploma i escrigui la quantitat que cregui convenient.

Amb això, la senyora li allargà un quadernet de paper, que portava impresa la següent capçalera:

Lista de las donaciones que han hecho los protectores de la Caridad particular.

CABRÉ I OLIVA

Els cinc casals de la vida

I

Quan neixem, fins als dotze anys, no sabem què són afany; i amb la més gran ignorància vivim sense desenganys en el xalet de l'Infancia.

II

Des dels dotze fins als vint solem trobar-nos sovint en un mar de confusions; menos mal que anem vivint en el palau d'Il·lusions.

III

Dels vint fins als cinquanta, quan la balança es decanta o s'inclina al be o al mal, hi ha qui plora, riu o canta en cada casa Piral.

IV

Des de aquí, forçosament, ho fem tot penosament perquè ja tot ens fa figa; tenint fixo el pensament, tan sols, vers a can Fadiga.

V

Després pau sense cap glòria, sense record ni memòria tan dels mansos com dels braus, finalitzant-se la història de la vida.... a can Pistras.

AGUILETA

Com hauràn llegit, ha mort el sant varó doctor Mas, bisbe de Girona, que en pau descansi. An això de morir tothom hi té dret, i no hi ha res a dir.

A lo que no hi ha dret es a burlar-se del mort i de qui el vetlla com fa, inconscientment, tontament, millor dit, el correponal que dona compte de la defunció al diari Las Noticias.

Llegeixin: «A las ocho y cuarto de ayer mañana, rodeado de sus familiares, dejó de existir el doctor Mas....»

El prelado pidió, després, perdón a sus familiars por si en alguna ocasió les había contrariado.»

Té d'ésser curiós veure un mort demanant perdó. Mireu que passen unes coses, a Girona!

Cada dia s'envien a Madrid telegrams de protesta contra les disposicions del Tribunal Suprem respecte al plei del Dret Català.

Lo qual significa que les etzequellades de la gent d'allà baix obren de revulsiu en els sentiments patriòtics de la gent d'aquí.

I això sempre és satisfactori. O lo que és igual: No hay mal que por bien no venga.

Els sometenistes de la «Unión Monárquica Nacional» han encarregat al diputat senyor Colom una valenta interpelació, en el Congrés, per lo dels atentats socials de Barcelona.

Ja és estrany que per a una cosa així hagin anat a triar un Colom.

Havien d'haver escollit un Llop o un Lleó, que és precisament lo que's necessita.

Cara: Acaba de fundar-se a Madrid un «Club Regionalista», per a acoblar en ell a tots els catalans d'Espanya.

Creu: Acaba d'establir-se a Barcelona un «Club taurino», per a acoblar-hi tot el flamenquisme que patim a Catalunya.

D'això se'n diu fer veritable política d'intercanvi.

El ministre d'Estat ha assegurat que sí, que vindrà En Joffre, però que abans de deixar-se caure a Barcelona, passarà per Madrid, on permanence dos o tres dies.

Figureu-vos com li xiularan les orelles els d'allí baix!

Com si ho vegessim. Sort que aquí ho farem a la inversa. Volem dir que l'aplaudirem de tot arreu.

Copiem i traduem d'un llibre de Michelet: «Molts pocs dels que criden «Fraternitat!»... saben lo que la paraula significa. Fraternitat exigeix fermesa de costums i de caràcter i una austeritat pura, de la qual avui dia es té una idea molt vaga».

Amb motiu de la visita dels infants, el senyor governador va suspendre mitings i reunions públiques

Requerit pels periodistes, va manifestar que ho feia perquè necessitava tota la policia per a cubrir el curs dels sereníssims.

Hi ha en projecte una gran Assemblea tradicionalista que presidirà, probablement, el famós Mella.

Encara no se sap si tindrà lloc aquí o a Badalona.

Ja veureu com, finalment, votaran per a que sigui a Badalona.

No per res, sinó perquè és la pàtria del Ants del Mono.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, CARTER del OIm, número 8

En vigílies de la "crisis grande"

— Treiem-li la pols, que'm sembla que haurà de tornar a servir aviat.